

Onderwerp:

**Concept MER Wind Diemen en Ontwerp partiële herziening
Omgevingsvisie Diemen 2040 t.b.v. opwek van wind- en zonne-energie**

Datum:

28 november 2023

Portefeuillehouder:

Matthijs Sikkes-van den Berg

Team:

Ruimtelijk Beleid

Steller:

M. Schmid

+31 203144719

Markus.Schmid@diemen.nl

Wat is de voorgeschiedenis en de concrete aanleiding van de informatie?

Op 17 juni 2021 heeft de gemeenteraad de Regionale energiestrategie (RES 1.0) vastgesteld. Onderdeel van de RES 1.0 zijn zoekgebieden voor productie van wind- en zonne-energie. Daarna heeft de gemeenteraad op 27 januari 2022 de Omgevingsvisie Diemen 2040 vastgesteld. In de omgevingsvisie zijn deze zoekgebieden opgenomen en is de opdracht geformuleerd om te gaan 'onderzoeken voor welke gebieden de gemeente uiteindelijk planologische medewerking wil verlenen'. Die opdracht is door het college opgepakt.

Aan de hand van diverse onderzoeken zijn een paar zoekgebieden geschrapt, andere zijn stapsgewijs aangepast en opnieuw begreind. De wijzigingen willen we nu formeel vastleggen door kaarten en teksten in de Omgevingsvisie Diemen 2040 aan te passen. Dit willen we regelen door middel van een partiële herziening van de Omgevingsvisie Diemen 2040. Hiervoor hebben we nu de 'Ontwerp partiële herziening van de Omgevingsvisie Diemen 2040 t.b.v. opwek van wind- en zonne-energie' opgesteld. De voorgestelde wijzigingen hebben we onderbouwd met diverse onderzoeken en adviezen. De onderbouwing voor het deel over windenergie bestaat uit een milieueffectrapport (MER). Voor het deel over zonne-energie is er een ambtelijk advies geschreven. Tenslotte ligt er ook het Beleidsonderzoek kansen lokaal eigendom gemeente Diemen. Daarin wordt beschreven hoe de wens van de gemeente om bij grootschalige energieprojecten 50% lokaal eigendom na te streven kan worden vormgegeven.

Overeenkomstig met de m.e.r.-procedure gaat het college het Concept MER nu publiceren zodat iedereen minimaal zes weken lang zienswijzen kan indienen. In dezelfde periode wordt het MER ook getoetst door de onafhankelijke Commissie MER. Ook de Ontwerp partiële herziening van de Omgevingsvisie Diemen 2040 (waarvoor het MER een onderbouwing vormt) wordt door het college openbaar gemaakt. Zo kan iedereen zien of het voorgenomen besluit ook strookt met de uitkomsten van het MER.

De zienswijzen kunnen worden ingediend van 8 december 2023 t/m 31 januari 2024.

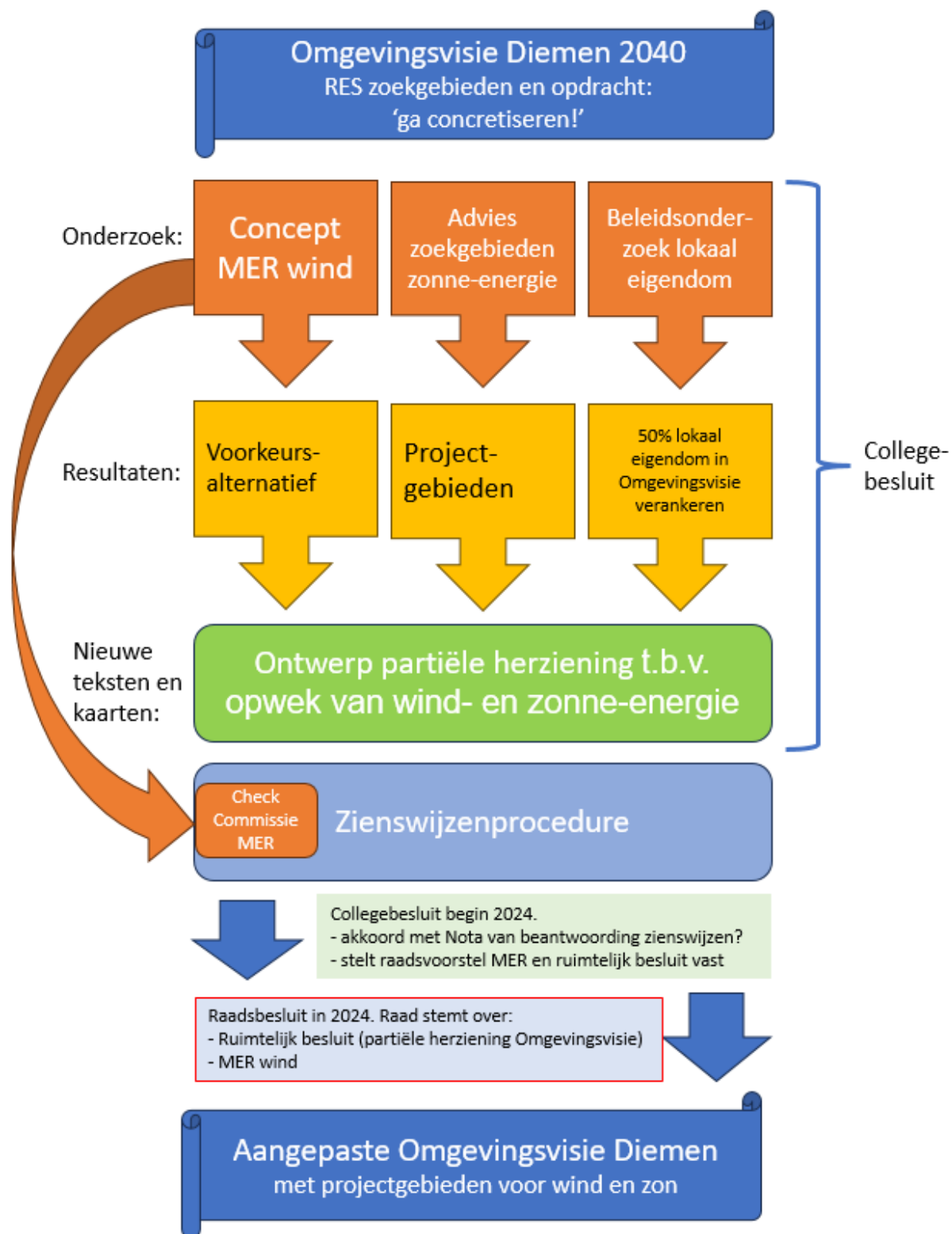
Ligt aan de informatie een collegebesluit ten grondslag?

Ja, datum: 28 november 2023

Samenvatting

1) Proces

Het collegevoorstel waarover we u hierbij informeren bevat voorstellen voor wijzigingen aan de Omgevingsvisie Diemen 2040. Uiteindelijk stelt de raad deze wijzigingen vast. Hoe het proces eruit ziet wordt getoond in onderstaande grafiek:

2) Alle vier de zoekgebieden uit het Concept MER Wind Diemen worden aangewezen als projectgebieden waarvoor de gemeente onder voorwaarden bereid is om planologische medewerking te verlenen voor de ontwikkeling van windturbines

In het Concept MER zijn de vier wind-zoekgebieden eerst afzonderlijk onderzocht. Daarna zijn vier verschillende 'alternatieven' of opstellingsvarianten gevormd waarin de effecten van windturbines in twee, drie of vier zoekgebieden tegelijk zijn onderzocht. De vier wind-zoekgebieden (A, B, C en D op de kaart hiernaast) vormen samen het alternatief 1 (maximale opwek).

Het collegevoorstel houdt in dat dit alternatief als 'voorkeursalternatief' wordt gekozen. De gebieden A, B, C en D worden hiermee aangewezen als projectgebieden waarvoor de gemeente onder voorwaarden planologische medewerking verleent. In elk gebied kan één windturbine met een maximale tiphoogte van 145 meter worden geplaatst. Dit kan niet zomaar: er zijn nog diverse vervolgonderzoeken nodig. De gemeente kan eisen stellen omdat er een wijziging van het bestemmingsplan (straks omgevingsplan) nodig is. Meer hierover bij Kanttekeningen en risico's.

In de belangenafweging rond windenergie worden de gemeentelijke ambities voor duurzame energie (zoveel mogelijk duurzame energie opwekken) gewogen met de impact op de leefomgeving. In het Coalitieakkoord Diemen met elkaar en voor elkaar is dit samengevat als volgt: 'Alleen windmolens in Diemen als dat verantwoord kan voor mens en natuur.'

De gemeentelijke ambities voor duurzame energie zijn vastgelegd in de RES 1.0 en de Omgevingsvisie Diemen 2040. In 2040 wil Diemen niet meer afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. Diemen wil dan een gemeente zijn met duurzame energie en hiervoor ook een flinke eigen bijdrage leveren.

De impact van de vier alternatieven op de leefomgeving is onderzocht in het m.e.r.-traject. Hieruit blijkt dat de verschillen tussen de alternatieven relatief klein zijn, bijvoorbeeld rond belangrijke thema's als geluid en ecologie. Op veel thema's zijn er zelfs helemaal geen verschillen tussen de alternatieven. Dit geldt voor de thema's externe veiligheid, lichthinder, bodemgesteldheid, beschermde houtopstanden, archeologie en cultuurhistorie. Op aspecten die samenhangen met ruimtelijke kwaliteit zijn er wel verschillen: meer windturbines leiden hier logischerwijs tot grotere effecten op de omgeving. Hetzelfde geldt voor de opwekpotentie, maar dan omgekeerd: Hoe meer windturbines, hoe groter de energieopbrengst. Met vier windturbines (alternatief 1) kunnen we duurzame elektriciteit voor rond 15.600 huishoudens opwekken. Met twee turbines nog maar de helft.

Alternatief 1 (maximale opwek) voldoet aan belangrijke (toekomstige) normen, zeker als er wordt gekozen voor een wat stiller type windturbine.

i. Geluid

- o Windturbinelawaai: in het slechtste geval (waarin met het minst stille windturbintype is gerekend) zijn er twee woningen waar de geluidbelasting 46 dB bedraagt en vier woningen met een geluidbelasting van 45 dB. Bij de minst stille windturbine is de hoogst berekende geluidbelasting 42 dB op 6 woningen. De norm van de wereldgezondheidsorganisatie (WHO) is 45 dB. Dat wordt naar verwachting ook de nieuwe landelijke norm¹. Zeker als er wordt gekozen voor relatief stille windturbines kan er dus ruimschoots worden voldaan aan deze norm.
- o Cumulatieve geluidbelasting: Omdat er in en om het knooppunt Diemen al veel geluidbronnen aanwezig zijn (spoor, snelweg, schepen, vliegtuigen) is de cumulatieve geluidbelasting al hoog. Zelfs door de minst stille windturbines in alle vier gebieden

¹ Het Rijk publiceerde op 12 oktober 2023 de concept normen in het [ontwerpbesluit windturbines leefomgeving](#).

(alternatief 1) neemt dit geluidniveau nauwelijks toe. Zeker als er wordt gekozen voor relatief stille windturbines is het aannemelijk dat de toename van de cumulatieve geluidbelasting niet waarneembaar is. Er is geen wettelijke norm voor cumulatief geluid, alleen een norm voor de afzonderlijke geluidbronnen.

- o Ernstig gehinderden: in een gebied van 1,5 km rond de zoekgebieden is berekend wat de toename van het aantal ernstig gehinderden zou zijn ten opzichte van de huidige situatie. In het gebied is de geluidbelasting nu ook al hoog. Het aantal ernstig gehinderden zou in dit alternatief toenemen met 5 (minst stille windturbine). Als men kiest voor een stille windturbine met 2.
- ii. Afstand: door een amendement van de raad² is bij het bepalen van de zoekgebieden al rekening gehouden met een minimale afstand van 400 meter. De nieuwe concept normen van het rijk geven aan dat er tenminste een afstand van 2x de tiphoogte tot windturbinegevoelige objecten (o.a. woonfunctie) moet worden aangehouden. Omdat we uitgaan van een maximale tiphoogte van 145 meter voldoen we ruim aan deze norm.
- iii. Slagschaduw: Circa 5 panden met woonfunctie en circa 20 ligplaatsen liggen in een zone waar slagschaduwhinder kan optreden. Slagschaduw wordt volgens het Activiteitenbesluit gedefinieerd als 'slagschaduw op meer dan 20 minuten op gemiddeld 17 dagen per jaar'. Dit komt overeen met de nieuwe concept normen van het rijk. Als dit het geval is dan moet een 'stilstandvoorziening' getroffen worden. Dit betekent in de praktijk dat de windturbines stilgezet moeten worden op momenten waarop de slagschaduwhinder optreedt.

Kantttekeningen

- Er valt veel voor te zeggen om niet alternatief 1 (maximale opwek, vier windturbines) maar alternatief 2 (lijnopstelling langs het Amsterdam Rijn-kanaal, drie windturbines) aan te wijzen als voorkeursalternatief:
 - o Minder impact op landschap, ecologie en geluid (omdat zoekgebied B wegvalt).
 - o De toename van het aantal ernstig gehinderden (meest stille windturbine) is nihil.
 - o Een goede energieopbrengst (stroom voor 12.000 huishoudens).
 - o Het alternatief biedt een aanzet om in de verdere ruimtelijke uitwerking samen te gaan werken met onze buurgemeenten Amsterdam en Gooise Meren.
- Waarom kiezen we dan toch voor alternatief 1?
 - o De energieopbrengst is veel groter (stroom voor 15.600 huishoudens). Dit weegt voldoende op tegen de relatief kleine toename van de impact op landschap, ecologie en geluid.
 - o Er kan naar verwachting worden voldaan aan alle wettelijke normen.
 - o De toename van het cumulatieve geluid is ook bij alternatief 1 (maximale opwek) kleiner dan 2 dB, een verschil dat nauwelijks waarneembaar is voor mensen.
 - o Bij de effecten van geluid op de gezondheid gaat het om het aantal mensen dat door de geluidbelasting (ernstig) gehinderd wordt. Dit is niet voor iedereen gelijk, sommige mensen ondervinden reeds hinder bij een lage geluidbelasting. In de huidige situatie (zonder windturbines) zijn er volgens de statistische berekeningen 682 ernstig gehinderden in het onderzoeksgebied. Dat aantal zou bij alternatief 1 toenemen met 5 ernstig gehinderden (bij de minst stille windturbine). Als men kiest voor een stille windturbine zou het aantal ernstig gehinderden toenemen met 2 ernstig gehinderden. Dat is een maximale toename van minder dan 1 procent.
 - o Om uiteenlopende redenen kan verderop in het traject nog blijken dat een gebied afvalt. Dan is het goed om nog ruimte voor ruimtelijke afwegingen te hebben.
 - o Alternatief 2 (lijnopstelling) is inbegrepen in alternatief 1.
 - o Ook alternatief 1 biedt een aanzet om in de verdere ruimtelijke uitwerking samen te gaan werken met onze buurgemeenten Amsterdam en Gooise Meren.
- In de stukken staat dat de gemeente 'onder voorwaarden' bereid is om planologische medewerking te verlenen. Aan welke voorwaarden denken we? Uit het Concept MER blijkt dat er nog veel uitgezocht moet worden voordat er daadwerkelijk een windturbine gebouwd kan worden. Denk aan onderzoek naar de aanwezige landschappelijke kwaliteiten en waarden en inpassing van windturbines met behulp van visualisaties; nader onderzoek naar aanwezige ecologische waarden (actualisatie van de natuurtoets); of nader onderzoek naar de bereikbaarheid van de locaties voor onderhoud en voor de aanlegfase. Om de impact van

² Amendement 2.8 zoekgebieden op minstens 400 meter, 17/6/2021 (bij RES 1.0)

windturbines op de leefomgeving te verminderen kunnen mogelijk ook voorwaarden worden gesteld: stilstandvoorzieningen om slagschaduw te beperken of uilenveren om geluidemissies te verminderen zijn goede voorbeelden van maatregelen die zorgen voor minder hinder. Tenslotte is het een voorwaarde dat er ook in het vervolg wordt gestreefd naar minimaal 50% lokaal eigendom bij grootschalige energieprojecten.

- **Weespersluis:** : Het westelijke deel van Weespersluis is nog in ontwikkeling. In het Concept MER is rekening gehouden met Weespersluis in voltooide vorm.
 - o De (nog te bouwen) 2e fase Weespersluis heeft bij voorbaat al een hoge geluidbelasting en ligt ook zonder windturbines al volledig binnen de geluidklassen vanaf 54 dB en hoger.
 - o Bij alternatief 1 (minst stille windturbines) zou het aantal ernstig gehinderden toenemen met 10. Met de meest stille windturbines zou dat aantal toenemen met 3.
 - o Bij de berekening voor 2e Fase Weespersluis dient opgemerkt te worden dat de ringweg om het plangebied heen niet is meegenomen in de geluidberekening vanwege het ontbreken van gegevens. Doordat er is gerekend met 'vrijeveldcontouren' is ook geen rekening gehouden met afscherpende bebouwing aan de westkant van Weespersluis. De cumulatieve geluidbelasting en het effect van de windturbines zal lager zijn bij woningen achter de eerstelijnsbebouwing. Om deze twee redenen geeft het MER aan dat het effect van de windturbines op de cumulatieve geluidbelasting van Weespersluis is overschat.
 - o Slagschaduw: Weespersluis valt bij alternatief 1 binnen de 0 uur contour. Van de beoogde tweede fase valt een gedeelte binnen de 5:40 contour en een klein gedeelte in de 10 uur contour. Voor gevoelige gebouwen zouden dan stilstandvoorzieningen aan de windturbines moeten worden getroffen.
- In hetzelfde gebied wordt in het kader van de Energieroute Noord-Holland ook intensief gezocht naar mogelijkheden voor zonne-energie. De provincie Noord-Holland schrijft in haar Ruimtelijke handreiking wind op land dat een combinatie van wind en zon tot een efficiënt gebruik van de schaarse ruimte kan leiden. Daar komt bij: als de wind waait, schijnt de zon meestal niet. En andersom: op een zonovergoten dag waait het vaak niet. Hier liggen kansen om optimaal gebruik te maken van de benodigde energie-infrastructuur ('Cable pooling').
- De vier wind-zoekgebieden zijn bijna volledig in eigendom van Staatsbosbeheer (A) en Rijkswaterstaat (B, C en D).

Concept MER Wind Diemen

Voor een weloverwogen besluit of en zo ja, waar windturbines gerealiseerd mogen worden, zijn de milieueffecten nader in kaart gebracht middels de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.). Naast de ondersteuning van besluitvorming dient het milieueffectrapport (MER) als juridische basis voor mogelijke vervolgttrajecten³. Als er in dit stuk over een MER wordt gesproken, dan wordt altijd een 'plan-MER' bedoeld. Dit in tegenstelling tot een 'project-MER'. Als MER-plichtige activiteiten (zoals het bouwen van een windpark) rechtstreeks mogelijk worden gemaakt, is sprake van een project-MER-plicht. Een plan-MER wordt opgesteld als er op een hoger (plan-)niveau ruimtelijke kaders worden gecreëerd. Dit is in ons geval, in deze fase van toepassing. We koppelen het MER aan een wijziging van de Omgevingsvisie Diemen 2040.

De start van de m.e.r.-procedure begon in 2022 met het opschrijven van een beoordelingskader in een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Het college is op 23 januari 2023, na een zienswijzeronde, akkoord gegaan met de NRD. Op basis daarvan zijn onderzoeken gedaan en is nu het Concept MER opgesteld.

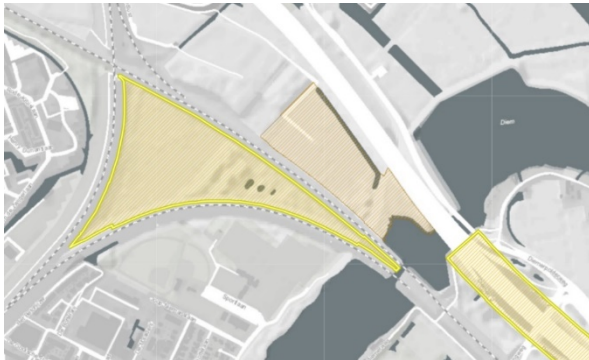
In het Concept MER zijn de milieueffecten op de vier Diemense zoekgebieden voor windenergie en de directe omgeving grondig onderzocht door ingenieursbureau AnteaGroup. Als het college akkoord gaat dan wordt het Concept MER van 8 december 2023 t/m 31 januari 2024 ter inzage gelegd. Iedereen kan dan een zienswijze indienen. De onafhankelijke commissie MER gaat het MER in dezelfde periode toetsen. Vervolgens stellen we een Nota van zienswijzen op. Daarin wordt elke zienswijze van een reactie voorzien. Als een zienswijze aanleiding geeft tot aanpassing van het MER dan doen we dat. Zo ontstaat het definitieve MER dat dan uiteindelijk door het college aan de raad wordt aangeboden ter vaststelling.

³ We hanteren de gebruikelijke afkortingen; m.e.r. voor milieueffectrapportage (procedure en proces) en MER voor het milieueffectrapport (het product van de m.e.r.)

3) Zon-zoekgebied Spoordriehoek wordt aangewezen als projectgebied waarvoor de gemeente onder voorwaarden bereid is planologische medewerking te verlenen aan de realisatie van een zonneveld

Uit het Ambtelijk advies zoekgebieden zonne-energie voor vervolgaanpak (Bijlage 3) blijkt dat de Spoordriehoek geschikt is voor het ontwikkelen van een zonneveld. De belangrijkste voorwaarden zijn:

- rekening houden met de Lokale Ecologische structuur 2022 – Diemen
- rekening houden met de waterbergende functie van het gebied

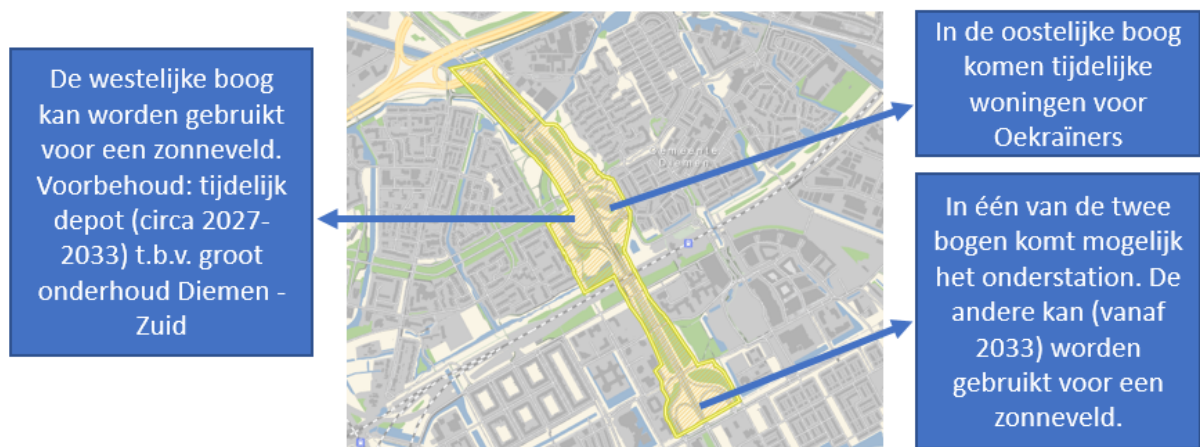
Kantttekeningen

De grond is in eigendom van een private partij. Een ontwikkelaar heeft reeds toestemming van de eigenaar om met de gemeente in gesprek te gaan over de realisering van een zonneveld. Dit gesprek is in oktober 2023 opgeschort omdat de initiatiefnemer in afwachting is van meer duidelijkheid vanuit de grondeigenaar. Hoe het verder gaat is op dit moment onbekend.

4) Zon-zoekgebied Gooiseweg wordt verkleind en aangewezen als projectgebied waarvoor de gemeente onder voorwaarden bereid is planologische medewerking te verlenen aan de realisatie van een zonneveld

Uit het Ambtelijk advies zoekgebieden zonne-energie voor vervolgaanpak (Bijlage 3) blijkt dat slechts delen van het zoekgebied Gooiseweg bruikbaar zijn voor het plaatsen van zonnepanelen. We bedoelen de gebieden binnen de bogen bij de op- en afritten van de S112 (Gooiseweg).

- Westelijke boog bij Laagland/Diemerdreef: medewerking onder voorwaarden verlenen aan initiatieven, voor het realiseren van een zonneveld. Twee voorwaarden zijn al bekend:
 - Ruimte vrijhouden voor een tijdelijk depot (2027-2033) t.b.v. groot onderhoud Diemen Zuid
 - Natuurvriendelijke inrichting
- Op basis van de haalbaarheidsstudie voor een nieuw onderstation van Liander bepalen welke locatie in de aansluiting Gooiseweg/Daalwijkstraat daarvoor in aanmerking komt. Voor de boog die niet gebruikt gaat worden medewerking onder voorwaarden verlenen aan initiatieven, voor het realiseren van een natuurvriendelijk zonneveld.
- Alle andere gebieden langs de Gooiseweg als zoekgebied voor zonne-energie laten vervallen.

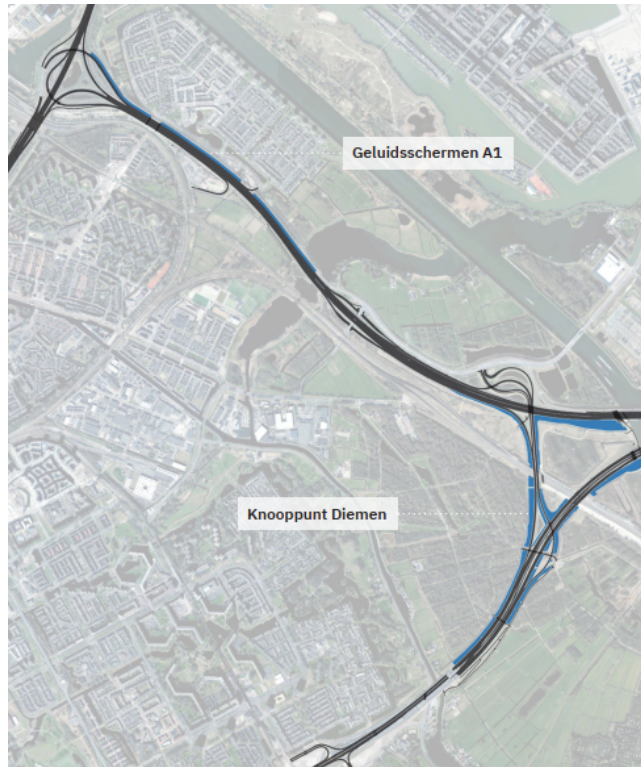
Kantttekeningen

- De aangewezen gebieden zijn relatief klein en de afstand tussen de twee knooppunten is groot. De kans dat hier een commercieel zonneveld ontwikkeld kan worden is daarom klein. Er ligt wel een mogelijkheid om in de gebieden stroom op te wekken voor lokaal gebruik, bijvoorbeeld in combinatie met het nieuwe onderstation van Liander of de verblijfplaats voor Oekraïners.
- De aangewezen gebieden zijn in eigendom van de gemeente Diemen.

5) De zon-zoekgebieden van de Energieroute Noord-Holland langs de A1 en A9 worden aangewezen als projectgebieden waarvoor de gemeente bereid is om in samenwerking met de provincie Noord-Holland en het rijk medewerking te verlenen aan de realisatie van een zonneveld

Het Energieroute NH-project is een groot project. 12 gemeenten, de provincie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf en nog een aantal andere spelers zijn erbij betrokken. Het projectgebied strekt zich uit van Diemen tot Alkmaar. Er wordt gewerkt in een gezamenlijke aanpak om op uiteenlopende onderwerpen (van ontwerpuitgangspunten tot gezamenlijk beleid voor 50% lokaal eigendom) uniformiteit te bereiken. De provincie Noord-Holland trekt de kar en bereidt in 2024 een projectbesluit voor. Het college heeft in juli 2023 haar steun uitgesproken voor deze insteek middels een brief aan de provincie. Binnenkort wordt de planfase opgestart waarvoor een nieuwe samenwerkingsovereenkomst wordt opgesteld die het college mag tekenen.

Het project levert langs de A1 en A9 in Diemen meer potentieel aan opwek met zonnepanelen op dan gedacht. Dit komt o.a. doordat er ook stroken langs de A9 geschikt bleken voor het plaatsen van zonnepanelen. Deze waren niet opgenomen in de RES 1.0. Ook bleek tegen alle verwachtingen in dat de geluidschermen aan de noordkant van de A1 bij Diemen Noord kansrijk zijn voor het plaatsen van zonnepanelen. We hebben zo'n 9 hectare aan mogelijk oppervlak langs de snelwegen geïnventariseerd, plus 1900 strekkende meter aan geluidschermen. Hiermee wordt de Energieroute NH veruit het belangrijkste Diemense projectgebied voor zonne-energie. Een eerste berekening laat zien dat we langs de snelwegen wellicht stroom voor rond 4.400 huishoudens zouden kunnen opwekken.

Kantttekeningen

- In zo'n grote samenwerking bestaat het risico dat er te veel eisen worden gestapeld. Dit kan ertoe leiden dat het voor een projectontwikkelaar oninteressant wordt om uiteindelijk in te stappen en een zonneveld te ontwikkelen.
- Er is ook een risico dat alle partijen er niet samen uitkomen. Markus Schmid neemt namens de Amstelland gemeenten deel in de ambtelijke kerngroep en kan hierdoor wel invloed uitoefenen. Er zit wel veel enthousiasme in het project.
- We denken dat een groot deel van het verlies van RES zon-zoekgebieden (doordat er met de herziening van de Omgevingsvisie Diemen 2040 vier worden weggestreept) door medewerking aan de Energieroute NH kan worden gecompenseerd.
- Rond knooppunt Diemen wordt ook gezocht naar mogelijkheden voor windenergie. De combinatie van wind en zon biedt juist ook kansen, bijvoorbeeld door de benodigde energie-infrastructuur gezamenlijk te gebruiken (zie ook beslispunt 5a).
- De gebieden van de Energieroute NH zijn in eigendom van Rijkswaterstaat.

6) Alle andere RES zon- en wind-zoekgebieden in de Omgevingsvisie Diemen 2040 komen te vervallen

Wind-zoekgebieden:

Op 23 januari 2023, bij het vaststellen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau t.b.v. het MER wind Diemen, stelde het college van B en W de begrenzing van de vier huidige wind-zoekgebieden vast. Deze vormen de basis voor het Concept MER Wind Diemen dat nu voorligt. Voor alle andere zoekgebieden bleek al uit eerder onderzoek dat het plaatsen van windturbines niet haalbaar of wenselijk is.

Zon-zoekgebieden:

Uit het Ambtelijk advies zoekgebieden zonne-energie voor vervolgaanpak (Bijlage 3) blijkt dat vier zoekgebieden afvallen als zoekgebieden voor zonne-energie. Dit is vooral het gevolg van eerder gemaakte keuzes:

- In het geval van de weilanden van manege de Eenhoorn heeft de raad een motie⁴ aangenomen die zonnevelden onmogelijk maakt.
- De Weilanddriehoek wordt in de Omgevingsvisie Diemen 2040 als zonneveld uitgesloten.
- Het zoekgebied tussen A1, A9 en spoorlijn Diemen – Weesp is onderzocht in het Advies zoekgebieden zonne-energie voor vervolgaanpak. Het is natuurcompensatiegebied van Rijkswaterstaat. Volgens de Zonneladder Diemen maakt dit het bedekken met zonnepanelen onmogelijk. De mogelijkheden voor zon langs de taluds worden verder onderzocht en daartoe opgenomen in het traject Energieroute NH.
- Het zoekgebied langs de A1 is volledig opgenomen in de Energieroute Noord-Holland. Daarom is het niet nodig om dit nog als apart RES zoekgebieden te handhaven.

Kanttekening

Het wegstrepen van zoekgebieden heeft negatieve gevolgen voor de doelstelling voor 2.7 TWh in 2030 van de RES regio Noord-Holland Zuid. Het is mogelijk dat de gemeente hierop wordt aangesproken door het programmabureau RES en/of de stuurgroep RES NHZ. We denken dat het wegvallen van zon-zoekgebieden grotendeels gecompenseerd kan worden door het toevoegen en concretiseren van gebieden binnen het project Energieroute Noord-Holland.

7) In de Omgevingsvisie Diemen 2040 worden de alinea's over lokaal eigenaarschap bij grootschalige duurzame energieprojecten geconcretiseerd

Bij het vaststellen van de RES 1.0 heeft de gemeenteraad van Diemen de motie 2.3 'Eigendomsbeleid bij vergunningsvoorwaarden' van de Onafhankelijke Partij Diemen en de Ouderenpartij Diemen aangenomen. Strekking van deze motie is dat de raad het college oproept om 50% lokaal eigendom als uitgangspunt te nemen bij de uitwerking van de RES-zoekgebieden. Daarom heeft het college parallel aan het m.e.r.-proces in kaart laten brengen of en zo ja, hoe de wens om 50% lokaal eigendom te realiseren geborgd kan worden. Dit ook om te kunnen voldoen aan hetgeen is geformuleerd in de Omgevingsvisie Diemen 2040. Op pagina 101 van deze omgevingsvisie staat: "Bij de realisatie van eventuele grootschalige duurzame energieprojecten zoals een zonne- en/of windpark is de inzet dat toekomstige winsten (deels) ten goede moeten komen aan de ontwikkeling van natuur en/of aan de inwoners van Diemen."

Het een en ander is door adviesbureau RHDHV uitgewerkt in het Beleidsonderzoek kansen lokaal eigendom gemeente Diemen (Bijlage 4).

De mogelijkheden van de gemeente om 50% lokaal eigendom bij energieprojecten af te dwingen zijn beperkt. Er zijn wel sturingsmogelijkheden. Om hiervoor een basis te hebben wordt in het Beleidsonderzoek van RHDHV aanbevolen om de gemeentelijke ambities te benadrukken door deze te integreren in een (ruimtelijk) beleidsstuk, zoals een omgevingsvisie. Hiermee geeft de gemeente de initiatiefnemers kaders mee die voor de gemeente relevant zijn.

Bij de Spelregels voor nieuwe initiatieven in de Omgevingsvisie Diemen 2040 staat de ambitie van de gemeente al deels verwoord. Maar '50% lokaal eigendom' staat er nog niet letterlijk in. Dit willen nu concretiseren. De volgende cruciale zin willen we onder andere inbrengen: 'De gemeente streeft actief

⁴ Motie 2.1 Manege de Eenhoorn, 17/6/2021 (bij RES 1.0)

naar minimaal 50% deelname van inwoners in de vorm van (energie)coöperaties en/of gebiedsfondsen'.

Kanttekeningen

- De ambitie voor 50% lokaal eigendom is tegenwoordig een gangbaar uitgangspunt bij vele energieprojecten. Ook binnen de RES of het project Energieroute Noord-Holland wordt hiervan uitgegaan. In de praktijk blijkt dat het ondanks deze ambitie niet in alle gevallen lukt om 50% lokaal eigendom te realiseren. Dit ligt niet altijd aan een ontwikkelaar. Soms blijkt dat er simpelweg onvoldoende animo is binnen de samenleving of dat de financiële omvang van projecten dermate groot is dat lokale groepen (net) geen 50% kunnen opbrengen. Daarom wordt er in de teksten voor de omgevingsvisie geen harde eis maar een 'streven' geformuleerd.
- De formele afdoening van de motie 2.3 'Eigendomsbeleid bij vergunningsvoorwaarden' nemen we mee in het raadsbesluit MER wind en ruimtelijk besluit (naar verwachting in Q2 van 2024).

8) Communicatie en participatie

Over het vrijgeven voor zienswijzen van de Concept MER Wind Diemen en de Ontwerp partiële herziening Omgevingsvisie Diemen 2040 zal uitgebreid worden gecommuniceerd.

- Er zal een persbericht worden gepubliceerd waarin de zienswijzenprocedure wordt aangekondigd en waarin iedereen wordt uitgenodigd voor de inloopavond op 10 januari 2024 (avond).
- Er zal er een digitale energietransitie nieuwsbrief worden verstuurd om de meest geïnteresseerde doelgroep op de hoogte te stellen.
- Alle relevante documenten zullen beschikbaar worden gesteld via de gemeentelijke website en bij de balie van het gemeentehuis.
- Er zal een gemeentebrief met een uitnodiging voor de informatiebijeenkomst worden verstuurd. De gemeenten Gooise Meren en Amsterdam zullen zelf de eigen inwoners rondom onze zoekgebieden op gepaste wijze informeren.

Wind:

Op 20 september 2022 heeft het college kennisgenomen van het communicatie- en participatieplan behorende bij het m.e.r.-traject rond windenergie. Met drie bewonersavonden en drie rondetafelgesprekken vooraf, halverwege en bij vaststelling van het MER is de informatievoorziening en betrokkenheid van belanghebbenden rond het windenergie-traject geborgd.

Vanaf het collegebesluit waar deze informatie over gaat start de derde en laatste ronde, bedoeld om iedereen goed te informeren en in staat te stellen om een zienswijze in te dienen:

- Inwoners en andere belangstellenden worden uitgenodigd voor een informatieavond op 10 januari 2024.
- Professionele en institutioneel betrokkenen (denk bijvoorbeeld aan ambtenaren van buurgemeenten en de provincie, Liander en Staatsbosbeheer) worden uitgenodigd voor een rondetafelgesprek op 10 januari 2024 (overdag).

Zon:

We verwachten dat de meeste aandacht tijdens de bijeenkomsten op 10 januari zal uitgaan naar windenergie. Toch willen we de zoekgebieden voor zonne-energie dan ook onder de aandacht brengen, bijvoorbeeld middels grote kaarten die tijdens de informatiemarkt bekeken kunnen worden. Het zonne-project met de grootste impact is de Energieroute Noord-Holland. Op 8 maart 2023 is het college akkoord gegaan met het apart participatieplan voor dit project. Dit plan is volledig uitgevoerd in de verkenningfase. Voor de aankomende planfase (vanaf 2024) zal er een nieuw participatieplan worden opgesteld.

9) Planning

Collegebesluit: vrijgeven Concept MER en Ontwerp ruimtelijk besluit	28 november 2023
- Informatie van het college naar de raad	
Persbericht met voorkeursalternatief	1 december 2023

Uitnodiging informatieavond Brief omwonenden Bekendmaking via gemeentepagina etc.	Week van 4 december
Start zienswijzenprocedure - Commissie MER toetst het rapport	8 december 2023 (t/m 31 januari)
Ronde tafel met stakeholders	10 januari 2024 (14:00 - 16:00)
Informatiebijeenkomst inwoners	10 januari, 19:30 - 21:30 (19:15 inloop)
Einde zienswijzenprocedure	31 januari 2023
Nota van zienswijzen en def MER (opstellen)	februari/ maart
College stelt raadsvoorstel inzake MER en ruimtelijk besluit vast	maart/ april
Raadsbesluit MER en ruimtelijk besluit	Q2 van 2024

Ter inzage in iBabs

- Bijlage 1: Ontwerp partiële herziening Omgevingsvisie Diemen 2040
- Bijlage 2: Concept MER Wind Diemen (Antea)
- Bijlage 3: Advies zoekgebieden zonne-energie voor vervolgaanpak
- Bijlage 4: Beleidsonderzoek kansen lokaal eigendom gemeente Diemen (RHDHV)